

La Comunitat Protestant davant l'avantprojecte de llei sobre els centres de culte

**Consell Evangèlic
de Catalunya**

UNA LLEI NECESSÀRIA I PERFECTIBLE

Necessitem una llei que ens protegeixi de les arbitrarietats d'alcaldes, funcionaris i tècnics, i de l'anticlericalisme de determinades associacions de veïns o, simplement, de determinats veïns.

Serà un avenç històric si, per primera vegada, totes les Confessions Religioses som iguals davant de la Llei.

Ens cal una llei que jerarquitzï la Llibertat Religiosa i el dret a la celebració col·lectiva i cùltica, per sobre de les ordenances municipals.

El Consell Evangèlic de Catalunya continua aportant les nostres reivindicacions als partits polítics i al Govern.

Estem a l'inici d'un procés parlamentari laboriós on caldrà molta prudència per part nostra.

Estem fent arribar als partits polítics la idea de que haurien de ser capaços de consensuar amb les Confessions una llei que sigui aprovada pel Parlament de Catalunya per àmplia majoria.

Guillem Correa
Secretari General

COMUNICAT

El proppassat dia 6 de febrer, el Parlament de Catalunya, en sessió plenària, va rebre l'avantprojecte de Llei sobre els centres de culte o de reunió amb fins religiosos. Aquesta és, sens dubte, una llei que ens afecta i sobre la qual el Consell Evangèlic de Catalunya fa temps que hi està treballant.

Criteris històrics

La posició històrica del Consell Evangèlic de Catalunya ha estat la que sempre ha mantingut, fins ara, la majoria de la Comunitat Protestant en relació als centres de culte: que l'obertura d'un nou centre de culte sigui una activitat comunicada. És a dir, que quan s'obri un nou centre es comuniqui al Ministeri de Justícia. Després d'això, que s'informi l'Ajuntament corresponent. Aquesta notificació no es considera una sol·licitud de Llicència d'Obertura, ja que entenem que els Ajuntaments no són competents en matèria de Llibertat Religiosa.

La fonamentació d'aquesta posició es troba a la Constitució, la Llei Orgànica de Llibertat Religiosa i l'Estatut de Catalunya.

Cal remarcar, en primer lloc, el fet que la Llei de Llibertat Religiosa reconeix com a un dret fonamental de l'ésser humà la manifestació cùltica de la fe. Per a la gran majoria de Confessions Religioses el fet de poder donar culte a Déu de forma col·lectiva és un dret irrenunciable.

En segon lloc, la mateixa Llei estableix molt clarament la jerarquització de valors. Indica que el dret a la celebració col·lectiva i cùltica de la fe no pot estar mai supeditada a les ordenances i normatives municipals sobre obertura de nous locals per l'arbitrarietat que això pot significar.

Situació actual

Aquesta posició de la Comunitat Protestant no sempre ha estat ni compartida ni acceptada per determinat poder municipal. Massa Ajuntaments han volgut intervenir

en aquesta qüestió sota el criteri de que la normativa urbanística és cosa seva i ningú més no pot arbitrar sobre una competència que tenen en exclusiva.

L'establiment de nous centres de culte de les diverses Confessions -darrerament, de manera més o menys ordenada- ha portat al poder municipal a prendre consciència del naixement d'una nova situació.

Aquesta presa de consciència ha fet que diversos municipis de Catalunya vegin l'obertura de nous centres de culte com a un problema al que han de fer front. Les noves situacions els han mobilitzat i, per això, han començat a actuar.

Les iniciatives municipals

Les solucions que els Ajuntaments han donat a aquesta situació són diverses, però majoritàriament es concreten en les següents actuacions:

Per una banda, s'ha aplicat la Llei d'Espectacles als nous locals de culte. Aquest fet és una vulneració a l'honorabilitat i a la dignitat de les Confessions Religioses, per raons òbvies. A més, situa les Confessions en una posició insostenible perquè difícilment els centres de culte poden reunir els requeriments exigits en aquesta Llei pensada per respondre a altres necessitats.

També han aplicat els requeriments de l'esmentada Llei d'Espectacles a centres de culte ja existents. Aquest fet ha suposat des d'un avís de tancament fins al tancament cautelar o definitiu d'alguns d'ells.

De res han servit, en la majoria de les situacions, l'exposició de motius anteriorment argumentada i recordada a l'inici d'aquest text. En aquestes circumstàncies, quan s'ha demanat la intervenció del Consell Evangèlic, s'ha trobat en la mediació política l'única solució possible per apaivagar la situació.

Un altra eina que han utilitzat els Ajuntaments és la denegació de permisos -siguin per poder fer activitats fora del centre de culte o per realitzar obres menors-. Aquest mètode s'ha aplicat quan no es disposava de la llicència d'obertura corresponent -com és la situació de la immensa majoria dels nostres centres de culte-. Per no parlar de les situacions provocades en demanar permís d'obres majors.

Davant d'aquests fets, les esglésies han seguit diverses estratègies:

1. Algunes han optat per no demanar permisos per realitzar activitats fora del recinte del centre de culte, amb el que això comporta de limitacions en el testimoniatge.
2. D'altres han decidit no fer les obres de millora necessàries, assumint el que suposa d'incomoditat o de perillositat.

3. Un tercer grup ha preferit constituir-se com a entitat cultural - perquè els requeriments no són tan exigents-, en lloc de fer-ho com a església evangèlica, amb el qüestionament ètic que significa una decisió d'aquestes característiques.
4. Un quart grup ha decidit ajustar-se als requeriments que exigeix la Llei d'Espectacles a fi de poder fer realitat els seus projectes, tot lamentant la injustícia de la situació.

Les Ordenances Municipals en matèria de Llibertat Religiosa

Altres Ajuntaments encara han anat més lluny. Han endegat un procés per dotar-se d'una Ordenança Municipal que els permeti regular els centres de culte. Aquest és un fet gravíssim perquè els Ajuntaments no tenen competències en matèria de Llibertat Religiosa. Ni n'han de tenir. A més, en aquestes Ordenances Municipals s'anul·la la jerarquització de Drets i de Valors que contempla la Llei de Llibertat Religiosa. Segons la Constitució, l'Estatut de Catalunya i l'esmentada Llei, queden garantits els drets fonamentals de la persona, tal i com és el dret a la celebració col·lectiva i cùltica de la fe. Amb aquestes iniciatives aquest Dret queda supeditat a una ordenança municipal.

Per si fos poc, la majoria d'aquestes Ordenances Municipals han presentat un text absolutament restrictiu, que fa pràcticament impossible obrir cap nou centre de culte o mantenir oberts els que ja existents.

Per citar els exemples més emblemàtics podem recordar una d'aquestes normatives que indicava que l'aforament no podia ser superior a les 70 persones o que l'amplada de la vorera, de la façana o de la porta d'entrada eren d'unes dimensions tan exagerades que pràcticament cap edifici construït o per construir no podia complir la totalitat dels requeriments.

La defensa que ha plantejat el poder municipal i que justifica la seva actuació en aquesta matèria es basa en el fet que els Ajuntaments s'han vist obligats a actuar d'aquesta manera davant del buit existent. Han evidenciat que no existeix cap referent legal que estableixi els criteris sobre requeriments de seguretat, salubritat i higiene dels quals en són responsables.

Víctimes de l'anticlericalisme personal o col·lectiu

Un darrer factor que no s'ha oblidar són els veïns o els funcionaris municipals. Una molt petita part del veïnat es mostra molt activa a l'hora de posar denúncies contra activitats evangèliques que se celebren en un diumenge a les onze del matí. Massa Ajuntaments escolten amb molta atenció i interès aquestes denúncies.

La pregunta obligada seria si escolten amb la mateixa atenció les denúncies dels veïns pel soroll de determinades festes anomenades populars, i finançades amb diners públics pel propi Ajuntament, quan a les dues, a les tres o a les quatre de la matinada segueixen mantenint despert el barri amb un soroll estrepitós.

Personalment, em costa entendre que el que es fa a un centre de culte a les onze del matí d'un diumenge contamiïni més que el soroll d'una banda musical tocant al carrer a altes hores de la matinada.

Malauradament aquestes denúncies individuals no són les úniques ja que també existeix un determinat nucli resistent dins del moviment veïnal que utilitza l'anticlericalisme històric per curtcircuitar les iniciatives que endeguem per accedir a sòl públic.

Segurament la més emblemàtica de totes aquestes iniciatives va ser aquella en que una Associació de Veïns recollia signatures entre la gent del barri sota el lema: Què prefereix que s'instal·li al barri, una església evangèlica o una piscina climatitzada?

Aquest fet no ha passat a l'Amèrica profunda sinó a una de les ciutats de les rodalies de Barcelona i ha sortit publicat a la premsa. Per últim, tampoc no ens resulta estrany que determinats funcionaris municipals, sota la cobertura de que vivim en un Estat laic, ens informen que no podem accedir a determinades instal·lacions propietat de l'Ajuntament. El més ofensiu d'aquest fet és que, mentre aquestes dependències ens són negades als protestants fins i tot abans de presentar la corresponent sol·licitud, altres grups religiosos i socials poden accedir-hi amb tota normalitat.

Actuació del Govern de la Generalitat

Davant d'aquesta situació d'indefensió de les esglésies locals enfront de determinat poder municipal, l'hostilitat de determinat veïnat, l'anticlericalisme de grupuscles veïnals o la laïcitat mal entesa d'alguns funcionaris municipals, a més de les seves pròpies raons polítiques, el Govern de la Generalitat ha pres la iniciativa. El Govern ha tingut la valentia política d'encarar la situació. Per aquesta raó, ha preparat un esborrany de llei sobre centres de culte o de reunió amb fins religiosos per ser presentat al Parlament de Catalunya.

El seu primer esborrany va ser millorat per un segon text, que és el que actualment està en el tràmit parlamentari.

El text no tracta sobre els drets individuals en matèria de Llibertat Religiosa sinó sobre la regulació per poder celebrar col·lectivament i cùlticament la fe religiosa.

Actuació del Consell Evangèlic

El Consell, tal i com s'ha dit repetidament i públicament des de la data en que es va signar l'actual Conveni Marc, l'any 1998, amb la Generalitat de Catalunya, ha treballat sempre per fomentar un tracte just i igualitari tant per a la Comunitat Evangèlica com per a la resta de les Confessions Religioses o per a la societat civil organitzada. El

Consell ha treballat i segueix treballant en defensa de les minories religioses i per a la igualtat amb la resta de la societat civil organitzada.

El Consell mai no ha defensat ni ha demanat situacions de privilegi per a la Comunitat Protestant, com tampoc no ha acceptat mai situacions de desigualtat. Sempre s'ha demanat una discriminació positiva transitòria per a les minories, siguin religioses o no, a fi de dotar-les dels recursos necessaris per poder actuar en peu d'igualtat.

Es treballa i es treballarà per promoure una societat d'iguals.

Per aquesta raó, ens sembla molt pertinent que s'estableixi una Llei com aquesta que sigui la mateixa, en la mesura que els compromisos internacionals als que està obligat l'Estat Espanyol ho facin possible, per a totes les Confessions Religioses. Iguals davant de la Llei.

Elaboració d'un text alternatiu

Davant del primer text presentat pel Govern de la Generalitat sobre la Llei que ens ocupa, el Secretariat del Consell Evangèlic de Catalunya va demanar tres dictàmens jurídics pel que fa al seu contingut, coordinant l'acció dels seus serveis jurídics amb els de la FEREDE.

Els tres informes rebuts emetien una valoració desfavorable sobre el primer text de la llei. Es valorava positivament:

- o la iniciativa governamental
- o el fet de que hi hagi una llei que empari les minories religioses
- o que sigui una mateixa llei per a totes les confessions.

Però es valorava negativament el seu articulat.

Amb el suport d'aquests criteris jurídics, el Secretariat del Consell va configurar la seva opinió negativa al text presentat i la va fer arribar al Govern de la Generalitat.

Juntament amb la valoració negativa, el Consell va manifestar la seva voluntat de contribuir a impulsar la nova llei i va demanar al Govern que mantingués una actitud dialogant, la qual es va manifestar en acceptar la proposta d'elaborar un primer text alternatiu que fos perfectible en tràmit parlamentari. Així doncs, el Secretariat va encarregar als serveis jurídics del Consell que preparés un text alternatiu i que ajudés a negociar el seu contingut amb els experts designats pel Govern català.

Criteris per elaborar un text alternatiu

El text que es va demanar havia d'adequar-se als següents principis:

Primer, la jerarquització de la Llibertat Religiosa, que es concreta en el dret de celebrar col·lectivament culte a Déu en un centre de culte. Aquesta llibertat està per

damunt de la potestat i de les Ordenances Municipals que en cap moment no poden limitar, coartar o negar aquest dret constitucional.

Segon, que el reconeixement del dret dels Ajuntaments a exercir la seva responsabilitat en matèria de seguretat, salubritat i higiene sigui aplicada:

- o en la seva justa mesura i des del criteri de la singularitat que són i representen els centres de culte
- o i que es limiti a certificar que els centres de culte compleixen els requeriments tècnics esperats.

Tercer, que es garanteixi, per activa i per passiva, els drets històrics dels centres de culte existents, construïts en un moment singular de la nostra història i segons les normatives de l'època, i que es tingui en compte que aquests centres de culte difícilment poden complir els actuals requeriments.

Quart, que es garanteixi, per activa i per passiva, que puguem obrir nous centres de culte en totes les poblacions de Catalunya, tant en les que ja hi som presents com a Comunitat Protestant, com en aquelles que encara no hi som.

Cinquè, que sigui una llei que ens ajudi a accedir a sòl públic, a instal·lacions municipals i a recursos de finançament necessaris per adequar els nostres temples a les oportunes millores en matèria de seguretat, salubritat i higiene.

Sota aquest criteri es va elaborar i negociar el contingut del text que ha entrat actualment en el Parlament de Catalunya.

Informació a l'Assemblea del Consell

Tot això va ser informat a les Esglésies en el decurs de l'Assemblea General Ordinària del Consell, celebrada el 24 de novembre de 2007, a la ciutat de Barcelona.

Després de tres torns informatius, l'assemblea va manifestar el seu assentiment amb la feina feta. Per la seva banda, el Consell es va comprometre a penjar el text de l'avantprojecte a la seva plana web, la qual cosa ja s'ha fet.

També, abans de finalitzar la sessió, es va demanar la participació de les Esglésies i es va convidar a que totes aquelles Esglésies Locals membres del Consell que volguessin realitzar les seves aportacions les fessin arribar a les oficines de la nostra entitat.

Tasca pendent

En el decurs de l'Assemblea esmentada, el Consell va manifestar que, com que ens trobem en una democràcia parlamentària participativa, demanaria a la Direcció

General d'Afers Religiosos que fes arribar la nostra petició al Parlament de Catalunya per comparèixer davant la Comissió Parlamentària corresponent.

Aquesta sol·licitud ja s'ha comunicat i també s'ha plantejat a la majoria de partits polítics de la Cambra Catalana, conscients de que som a l'inici d'un procés llarg que requereix una gran prudència per la nostra banda.

Contingut de la compareixença

En aquesta compareixença volem deixar clar reiteradament el següent:

Primer, la jerarquització de Drets i Valors, d'acord a la Constitució, a la Llei de Llibertat Religiosa i a l'Estatut de Catalunya, segons els quals la Llibertat Religiosa està per damunt de les Ordenances Municipals.

Segon, el reconeixement per part nostra del dret dels municipis a verificar la seguretat, salubritat i higiene dels edificis, sense que això entri en contradicció amb el punt anterior ni doni als Ajuntaments poder en matèria de Llibertat Religiosa.

Tercer, que sigui una llei garantida, en el sentit de que cap de les actuals esglésies locals o centres de culte no es tancarà i que, amb aquesta llei a la mà, la Comunitat Protestant podrà obrir-ne molts altres.

Quart, que sigui una llei progressiva:

- o que ens garanteixi el dret d'accés a sòl públic
- o i a les instal·lacions municipals, sense que això depengui de la bona voluntat del funcionari de torn o de la sintonia política entre el pastor i el corresponent alcalde
- o i que aquelles esglésies locals que vulguin millorar les seves instal·lacions disposin dels recursos públics necessaris per fer-ho, la qual cosa implica la necessitat de que la llei vagi acompanyada d'una memòria econòmica.

Cinquè, que els partits polítics facin els esforços parlamentaris necessaris per que aquesta llei sigui consensuada i aprovada per la més gran majoria parlamentària possible, tot respectant i recollint els criteris dels propis afectats, les Confessions Religioses, tal i com s'ha fet, entre altres, amb la societat civil organitzada en relació a la Llei de Serveis Socials de Catalunya o amb les Confessions Religioses en relació a la Llei Orgànica de Llibertat Religiosa a nivell de l'Estat.

Apropament a totes les forces polítiques

És voluntat d'aquest Consell Evangèlic de Catalunya no només demanar aquesta compareixença parlamentària, i fer-la efectiva quan siguem convocats, sinó fer arribar

les línies mestre d'aquest document, i la seva lletra petita¹, als diferents grups parlamentaris de la Cambra Catalana.

Ho volem fer en entrevista personal amb una representació àmplia del Secretariat. En el decurs de l'entrevista, els demanarem un arrenclerament amb les nostres posicions. També deixarem constància de la nostra convicció que els partits polítics haurien de ser capaços de consensuar una llei amb les Confessions i que aquesta fos aprovada pel Parlament de Catalunya, amb una àmplia majoria parlamentària.

¹ En aquesta lletra petita volem deixar molt clar que la llei ha de reflectir que per obrir un nou centre de culte no s'ha de demanar la llicència prèvia d'obertura, sinó que l'administració local verificarà que es compleixen els requeriments de seguretat, salubritat i higiene establerts en la llei i en el reglament que posteriorment es desenvoluparà.